

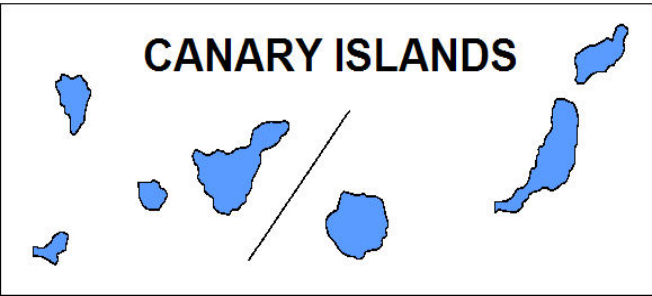
Заједничко управљање у Резервату биосфере Менорка (Краљевина Шпанија)

Географски положај Менорке

- Менорка припада Балеарским острвима
 - Име је добила по томе што је мања (лат. *Insula Minor* – мање острво) од суседног острва Мајорка (лат. *Insula Maior* – веће острво)
- Менорка представља део Краљевине Шпаније
- Налази се у Средоземном мору
- Има површину од око 700 km²

■ CEUTA

■ MELILLA

Физичко-географске карактеристике Менорке

○ Релјеф острва:

○ Централни део карактеришу ниска брда и долине између њих

○ Највиши врх острва (358 m н.в.) се налази на брду Монте Торо

○ Западни и источни део: низијска подручја

Illes Balears

MALLORCA MENORCA IBIZA FORMENTERA

HOSPITAL
HOSPITAL - KRANKENHAUS - HÔPITAL - HOSPITAL

CENTRO DE SAUDE
CENTRE DE SAUDE - MEDICAL CENTRE - CENTRE MÉDICAL - GOVERNATIVE CENTRE - CLINIQUE

INFORMACIÓ TURÍSTICA
INFORMACIÓ TURÍSTICA - TOURIST INFORMATION POINT - INFORMATION - INFORMATION POINT - INFORMATION - INFORMATION POINT

MUSEU
MUSEU - MUSEUM - MUSEUM - MUSEUM

INDICAMENT ARQUEOLÒGIC
ARQUEOLÒGIC - MONUMENT - MONUMENT - MONUMENT

CURVA
CURVA - CURVE - CURVE - CURVE

EXCURSIÓ EN BARCA
EXCURSIÓ EN BARCA - BOAT TRIP - BOAT TRIP - BOAT TRIP

CAMP DE GOLF
CAMP DE GOLF - GOLF COURSE - GOLF COURSE - GOLF COURSE

POPULACIÓ
POPULACIÓ - TOWN - STADT - VILLE - POPULATION

AUTOPISTA
AUTOPISTA - MOTORWAY - AUTOROUTE - AUTOSTRADE

CARRETERA PRINCIPAL
CARRETERA PRINCIPAL - 1st ROAD - HAUPTSTRASSE - ROUTE PRINCIPALE - TRUNK ROAD - PRINCIPAL

CARRETERA SECUNDÀRIA
CARRETERA SECUNDÀRIA - 2nd ROAD - SEITENSTRASSE - ROUTE SECONDAIRE - TRUNK ROAD - SECONDARY

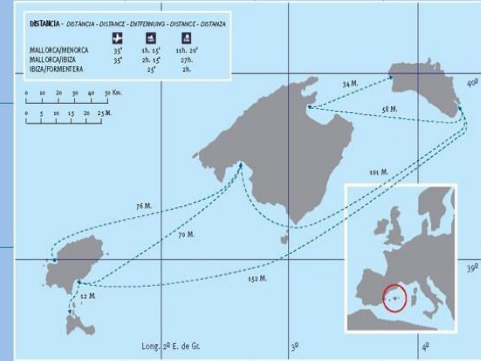
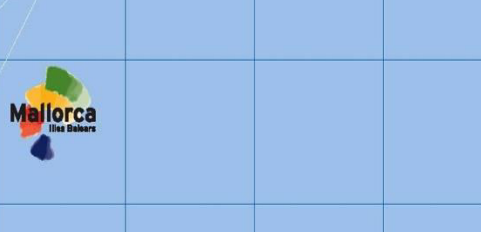
FERROCARRIL
FERROCARRIL - RAILWAY - EISENBHHN - CHEMIN DE FER - BAHN

ENTITA Y SANTUARIO
ENTITA Y SANTUARIO - MONASTERY - MONASTERY AND SANCTUARY - MONASTÈRE I SANTUARI - MONASTÈRE I SANTUARI - MONASTÈRE I SANTUARI

CASTELLO
CASTELLO - CASTLE - BURG - CHÂTEAU - CASTELLO

FARO
FARO - LIGHTHOUSE - LEUCHTTRUM - PHARE - FARO

0 5 10 Km. 0 5 10 20 25 Km.

Монте Торо

Статуа Христа на врху Монте Торо

Поглед са Монте Торо

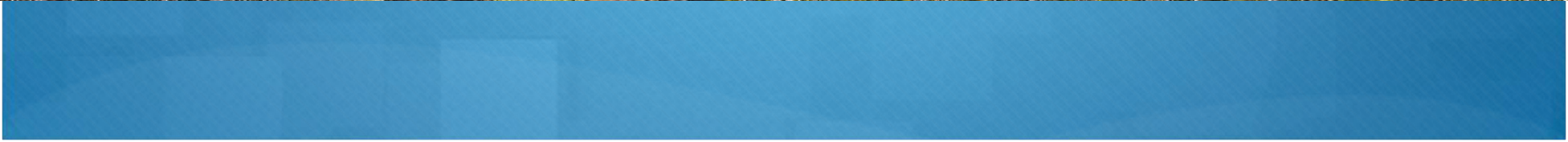

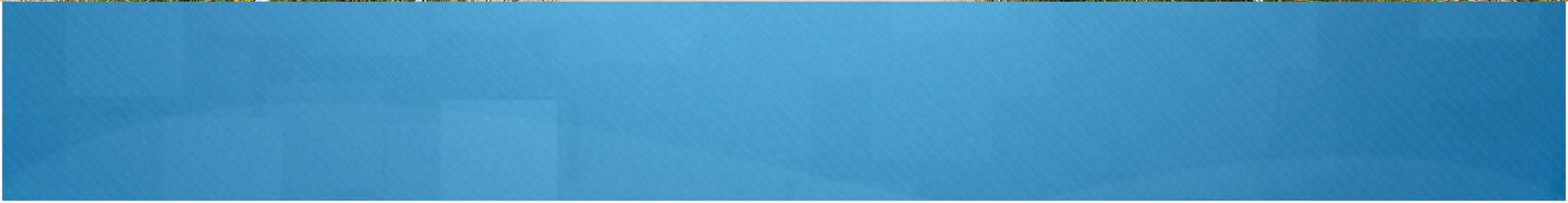

Физичко-географске карактеристике Менорке

- На северном делу острва има и мочварних предела, као и слатинастог земљишта
- Заступљене и јаруге на јужном делу острва
- Пећине, плаже...

Биљни свет острва Менорка

- Макија и четинарске шуме прекривају највећи део острва
- Доминирају: дивље маслине, храст црника, као и алепски борови
- Јаруге које воде ка југу острва су прекривени бројним ендемским биљкама
- Северни део острва карактерише гариг – жбунаста вегетација (деградирана макија), као и лековито биље

Биљни свет острва Менорка

- Око 90 биљака су ендемске! То представља око 7% флоре острва
- Неке врсте јабука и шљива су карактеристичне само за Менорку
- Воде Средоземног мора око острва Менорка су богате морском вегетацијом (н.пр. морска цветница)

дивље маслине

храст црника

алепски борови

морска цветница

Животињски свет острва Менорка

- Острво карактерише присуство великог броја птица
 - Њихова станишта су заштићена ЕУ директивом
- Знатно мање има сисара и водоземаца
- Ендемске врсте инсеката и гуштера

Друштвено-географске карактеристике Менорке

- На острву живи око 100.000 становника
- Највећи део становништва живи у урбаним срединама
- Главни град острва је Махон – 30.000 становника
- Град Цитадела на западној обали, такође, има око 30.000 становника

Друштвено-географске карактеристике Менорке

- Бројни локални фестивали – летње ”фијесте”
 - Најпознатији је фестивал у част Св. Јована у Цитадели
- Изузетна посећеност фијеста од стране локалаца, али и туриста

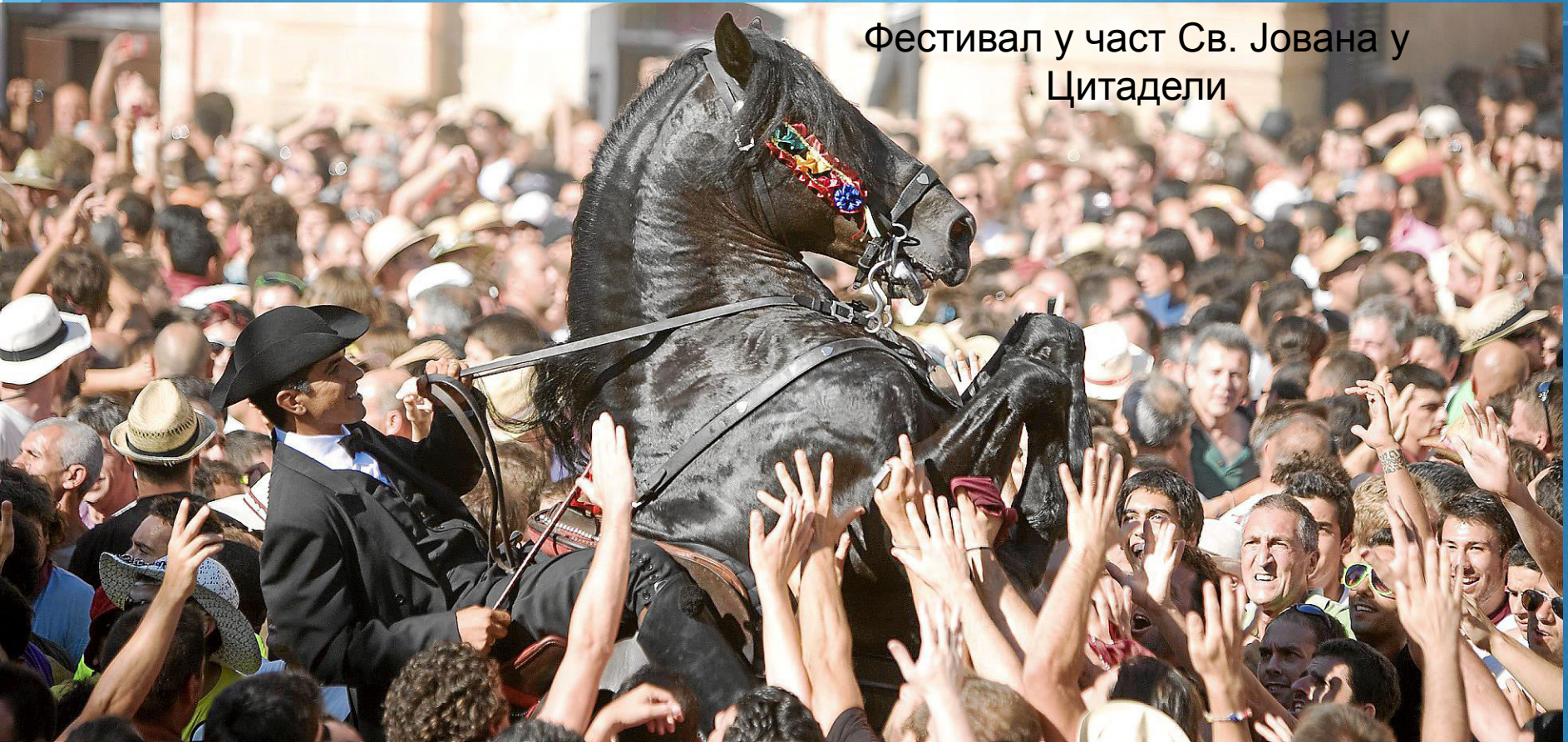
Фестивал у част Св. Јована у Цитадели

Фестивал у част Св. Јована у Цитадели

Фестивал у част Св. Јована у
Цитадели

Фестивал у част Св.
Јована у Цитадели

Привреда Менорке

- Туризам изузетно важан за становништво острва!
 - Ипак, у односу на Мајорку, број посетилаца је мањи
- Пољопривредом се на острву бави све мањи број људи
 - Чињеница: смањење пољопривредном површина за 20% у последњих 40 година
- РАСКРШЋЕ: више туриста (мања заштита животне средине) vs мање туриста (већа заштита животне средине)

Заједничко управљање резерватом биосфере (РБ) Менорка

- Да би се испитало колико је заиста ЗАЈЕДНИЧКО управљање РБ Менорка, треба да се испитају три његове компоненте:
 - ПРОЦЕС који је довео до стварања идеје заједничког управљања,
 - ИНСТИТУЦИЈЕ које су развијене у оквиру њега и
 - РЕЗУЛТАТИ који су остварени помоћу њега!

Процес остварења идеје заједничког управљања

- 1989. године "рађа" се идеја о томе да се острво Менорка предложи за резерват биосфере
- Разлози:
 - погоршање квалитета животне средине на острву, као и потенцијални губитак природних и културних вредности на острву
 - Криза у туристичкој делатности, па да се РБ искористи у сврху привлачења туриста

Процес остварења идеје заједничког управљања

- Локални медији су одиграли значајну улогу у промоцији идеје острва као РБ:
- Бројне ТВ и радио емисије, дебате у вези заштите животне средине, итд.
- 1991. године – Парламент Балеарских острва је донео закон о заштити животне средине на острву Менорка
- 40% острва је добило неки вид заштите – забрањена изградња, дозвољена екстензивна пољопривреда и лов
- Уведено зонирање као компромис између заштитара и привредника
- **План зонирања** су урадили експерти ангажовани од стране политичара! Минус – локално становништво није укључено у израду плана зонирања

Процес остварења идеје заједничког управљања

- 1993. године – острво Менорка постаје Резерват Биосфере УНЕСКА!
- Међутим, требало је РБ Менорка учинити смисленим, ефикасним и функционалним
- Основан Конзорцијум РБ Менорка који су чинили представници свих заинтересованих страна како би заједно изнели и спровели у дело идеје развоја РБ
- Мали успех остварен! :/

Процес остварења идеје заједничког управљања

- 1997. године – израда Плана одрживог развоја острва!
 - Главни стратегијски документ за развој РБ Менорка, али мали број активности из стратегијског документа је преведено у дело! :/
- 2000. године – успостављена Канцеларија РБ Менорка на чије чело је постављен **РБ координатор!**
- Професор ботанике и локални експерт за заштиту животне средине!

Процес остварења идеје заједничког управљања

- РБ координатор – изузетно важна позиција!
- Опис посла:
 - покретање акција за заштиту природе на острву,
 - промоција очувања природе и буђење свести о тој теми код локалног становништва,
 - научна и техничка истраживања,
 - повезивање са другим РБ, итд.

Процес остварења идеје заједничког управљања

- 2000. године основана Консултативна комисија РБ Менорка
- Заменила претходни Конзорцијум РБ
- Политичари, грађани, научници, НВО, итд. су укључени у доношење одлука
- БИТНО – представници локалног становништва су укључени у доношење одлука! 😊

Процес остварења идеје заједничког управљања

- **Идеја заједничког управљања - организације и индивидуалци могу да предложе и спроведу у дело иницијативе у вези одрживог развоја РБ!**
- РБ координатор позива и промовише овај вид активности! Услед тога, бројне иницијативе потекле од разних институција и појединаца су већ заживеле и претворене су у дело

Процес остварења идеје заједничког управљања

- Примери успешних иницијатива у РБ Менорка:
 - Заштита локалних врста воћа,
 - Обнова културних споменика,
 - Студија мобилности становништва,
 - Студија третмана отпада на острву,
 - Обнова старих путева и стаза,
 - Чишћење морских обала,
 - Стварање микростаништа за животиње, итд.

Институције заједничког управљања РБ Менорка

- Заштита животне средине РБ Менорка је под ингеренцијом Савета острва Менорка
- Остале групе које имају своје интересе и разлоге за учествовањем у управљању РБ Менорка су:
 - Локалне асоцијације за заштиту животне средине и културних споменика,
 - Пољопривредни сектор са својим представницима.

Процес остварења идеје заједничког управљања

- Туристички сектор са својим представницима (власници тур. агенција, хотела, итд.),
- Грађевински сектор са својим представницима,
- Политичке партије,
- Локалне месне заједнице,
- Интелектуалци, истраживачи, медијске куће, итд.
- **Консултативна комисија РБ Менорка је тренутно најважнија структура** коју чине представници наведених сектора и који системом заједничких одлука учествују у управљању РБ Менорка

Резултати заједничког управљања РБ Менорка

- Постигнут широк консензус о економским, заштитарским и социјалним питањима на острву
- Донете бројне политичке и специфичне одлуке и иницијативе
- Политичке одлуке:
 - Успостављен морски резерват северно од Менорке!
 - Одличан пример заједничког одлучивања између рибара, ронилаца и осталих интересних група!
- Израда плана намене земљишта на острву

Резултати заједничког управљања РБ Менорка

- Политичке одлуке:

- Развијен и донешен закон за РБ Менорка који је садржао у себи циљеве управљања и принципе заштите животне средине

- Увођење тзв. еколошке таксе од 1 € на дан за сваког посетиоца

Резултати заједничког управљања РБ Менорка

- Специфичне иницијативе:
 - Донесена резолуција о правилима камповања и пристанка бродова
 - Потписани уговори о сарадњи између различитих институција
 - Прописи о дозвољеном приступу одређеним делова РБ Менорка, итд.

Лекције из заједничког управљања РБ Менорка

- Заједничко управљање РБ је најбољи начин за доношење одлука које су по закону и прихватљиве за становништво
- Заједничко управљање захтева од менаџерског тима РБ да се осим заштите, бави и питањима везаним за квалитет живота локалног становништва
- Заједничко управљање дозвољава формалне и неформалне предлоге и акције

Лекције из заједничког управљања РБ Менорка

- Кључна ствар у заједничком управљању је **МОТИВИСАТИ** и укључити људе да преузму акцију у раду РБ путем:
 - Финансирања идеја и предлога и
 - Техничке подршке.
- Управљање РБ захтева да се основни принципи усагласе са **реалношћу на терену!**